

НАЦИОНАЛЬНАЯ АКАДЕМИЯ НАУК УКРАИНЫ
ДОНЕЦКИЙ БОТАНИЧЕСКИЙ САД

ПРОМЫШЛЕННАЯ БОТАНИКА
INDUSTRIAL BOTANY

Сборник научных трудов

Основан в 2000 г.

Выпуск 6

Донецк 2006

УДК 628.5:581.522.4:502.7:712:581:15:582.2:581.524:631.5

Промышленная ботаника. Сборник научных трудов. – Донецк: Донецкий ботанический сад НАН Украины. – 2006 г. – 216 с.

ISSN 1728-6204

В сборнике рассматриваются проблемы промышленной ботаники, интродукции и акклиматизации растений, фитосоциологии. Уделено внимание вопросам изучения биоморфологических особенностей интродуцированных растений, селекции, реинтродукции, генетической изменчивости и устойчивости растений, фиторекультивации.

Для ботаников, экологов, работников зеленого строительства, преподавателей, аспирантов и студентов-биологов.

У збірнику розглядаються проблеми промислової ботаніки, інтродукції та акліматизації рослин, фітосоціології. Прیدілено увагу питанням вивчення біоморфологічних особливостей інтродукованих рослин, селекції, реінтродукції, генетичної мінливості та стійкості рослин, фіторекультивациі.

Для ботаніків, екологів, працівників зеленого будівництва, викладачів, аспірантів і студентів-біологів.

The collected papers published address the problems of industrial botany, introduction and acclimatization of plants, phytosociology. Attention is paid to study of biomorphologic peculiarities of the introduced plants, selection, reintroduction, genetic variation and tolerance display of plants, phytorecultivation.

Intended for botanists, ecologists and specialists in urban forestry, teachers, postgraduates and students-biologists.

Редакционная коллегия:

А.З.Глухов (главный редактор), М.И.Бойко, Р.И.Бурда, З.С.Горлачева (ответственный секретарь), И.П.Горницкая, И.И.Коршиков, В.М.Остапко (зам. главного редактора), А.К.Поляков, С.А. Приходько

Редактор *А.И.Хархота*

Адрес редколлегии:

83059 Донецк 59, просп. Ильича, 110

Донецкий ботанический сад НАН Украины

Тел. (0622) 94-12-80

E-mail: herb@herb.dn.ua

Свидетельство о государственной регистрации печатного средства массовой информации – КВ 4076

*Утверждено к печати ученым советом Донецкого ботанического сада НАН Украины
(протокол № 11 от 5. 10. 2006 г.)*

ISSN 1728-6204

© Донецкий ботанический сад НАН Украины, 2006

ISSN 1728-6204 Промышленная ботаника. 2006, вып. 6

СОДЕРЖАНИЕ

Глухов А.З., Хархота А.И. Современная концепция развития промышленной ботаники.....	3
Жуков С.П. О возможности регулирования развития фитоценозов в техногенных экотопах Донбасса на основе сукцессионного подхода.....	15
Башкатов В.Г. Научные предпосылки разработки схем озеленения породных отвалов угольных шахт Донбасса.....	21
Гнатив П.С., Коршиков И.И. Накопление тяжелых металлов в почве и зольность листьев древесных растений насаждений города Львова.....	28
Виноградова Е.Н. Peroксидазная активность в клетках листьев <i>Fraxinus lanceolata</i> Borkh. и <i>Acer pseudoplatanus</i> L. в связи с их устойчивостью к выбросам коксохимического предприятия.....	35
Глухов А.З., Шевчук О.М., Кохан Т.П. Теоретические подходы к конструированию моделей многовидовых кормовых агрофитоценозов на юго-востоке Украины.....	41
Остапко И.Н. Влияние ионов хрома на проростки некоторых видов и сортов растений, используемых в кормопроизводстве Донбасса.....	48
Бойко А.В. Оценка антропоустойчивости видов рода <i>Artemisia</i> L., произрастающих в Украине.....	55
Черная А.А. Распространение диаспор гидрофитов в связи с проблемами синантропизации.....	60
Горницкая И.П., Бойко Л.И., Ткачук Л.П. Интродукция видов рода <i>Pittosporum</i> Banks et Soland. ex Gaertn. в защищенный грунт Донецкого и Криворожского ботанических садов НАН Украины.....	66
Павлова М.А. Анализ успешности интродукции декоративных луковичных геофитов природной флоры в Донецком ботаническом саду НАН Украины.....	79
Суслова Е.П. Интродукция и перспективы использования в зеленом строительстве <i>Magnolia kobus</i> DC. на юго-востоке Украины.....	83
Меженский В.Н. Изучение морфометрических параметров плодов видов рода <i>Berberis</i> L., интродуцированных в Донбассе.....	87
Горлачева З.С. Морфологические особенности структуры побегов видов рода <i>Physalis</i> L.	91
Довбыш Н.Ф., Хархота Л.В. Сравнительное исследование ризогенеза черенков малораспространенных видов и культиваров древесных растений в Донбассе.....	98
Попова Л.В., Бутюгин А.В. Влияние гуматов на ризогенез некоторых видов рода <i>Sedum</i> L. (<i>Crassulaceae</i> DC.).....	103
Дацько А.М., Вынага Д.А. Применение трансплантации при интродукции некоторых видов родов <i>Sorbus</i> L. и <i>Quercus</i> L. в условиях юго-востока Украины.....	108
Пирко И.Ф. Интродукция <i>Dendrathera zavadskii</i> (Herb.) Tzvel. в условиях Донецкого ботанического сада НАН Украины.....	112
Кудина Г.А. Химические мутагены в селекции цветочно-декоративных растений.....	116
Крохмаль И.И. Формообразование при химическом мутагенезе у лилейника гибридного.....	121
Пугачева А.Ю. К сортооценке гибридных лилий.....	130
Кустова О.К. Селекция <i>Ocimum basilicum</i> L. в Донецком ботаническом саду НАН Украины.....	136
Митина Л.В. Перспективные декоративно-ягодные селекционные формы видов рода <i>Berberis</i> L. в Донецком ботаническом саду НАН Украины.....	144
Глухов А.З., Птица В.В. Основные методические подходы к реинтродукции видов растений на юго-востоке Украины.....	148
Остапко В.М., Муленкова Е.Г. Флористическая репрезентативность объектов природно-заповедного фонда в Донецкой области.....	157
Шакула О.А. Эколого-флороценотическая характеристика местообитаний <i>Achillea glaberrima</i> Klokov в заповеднике "Каменные могилы".....	165
Остапко В.М., Гнатюк Н.Ю. Биоморфологическая структура флоры регионального ландшафтного парка "Донецкий кряж".....	174
Коршиков И.И., Терлыга Н.С., Великоридько Т.И., Бычков С.А., Чемерис Е.В. Определение филогенетических взаимосвязей между <i>Pinus pallasiana</i> D. Don и <i>Pinus nigra</i> Arnold var. <i>austriaca</i> Hoss по их морфологической и аллозимной изменчивости.....	180
Мудрик Е.А., Привалихин С.Н., Пирко Н.Н., Политов Д.В. Генетическая изменчивость материнских деревьев и зародышей их семян в разновысотных популяциях <i>Picea abies</i> (L.) Karst. в Украинских Карпатах.....	187
Демкович А.Е. Генетическая изменчивость плюсовых деревьев и семенного потомства сосны обыкновенной.....	193
Поляков А.К., Торохова О.Н. Динамика почвенного плодородия в коллекционных насаждениях Донецкого ботанического сада НАН Украины.....	199
Бондаренко-Борисова И.В., Деревянская А.Г., Болтовская Е.В., Сигарева Д.Д. Галловая нематода и борьба с ней в защищенном грунте Донецкого ботанического сада НАН Украины.....	204

ЗМІСТ

<i>Глухов О.З., Хархота Г.І.</i> Сучасна концепція розвитку промислової ботаніки.....	3
<i>Жуков С.П.</i> Про можливість регулювання розвитку фітоценозів у техногенних екотопах Донбасу на основі сукцесійного підходу.....	15
<i>Башкатов В.Г.</i> Наукові передумови розробки схем озеленення породних відвалів вугільних шахт Донбасу.....	21
<i>Гнатів П.С., Коршиков І.І.</i> Накопичення важких металів в ґрунті та зольність листків деревних рослин насаджень міста Львова.....	28
<i>Виноградова О.М.</i> Пероксидазна активність у клітинах листків <i>Fraxinus lanceolata</i> Vorkh. и <i>Acer pseudoplatanus</i> L. у зв'язку з їх стійкістю до викидів коксохімічного підприємства.....	35
<i>Глухов О.З., Шевчук О.М., Кохан Т.П.</i> Теоретичні підходи до конструювання моделей багатовидових кормових агрофітоценозів на південному сході України.....	41
<i>Остапко І.М.</i> Вплив іонів хрому на проростки деяких видів і сортів рослин, що використовують в кормовиробництві Донбасу.....	48
<i>Бойко Г.В.</i> Оцінка антропоотолерантності видів роду <i>Artemisia</i> L., що ростуть в Україні.....	55
<i>Чорна Г.А.</i> Поширення діаспор гідрофітів у зв'язку с проблемами синантропізації.....	60
<i>Горницька І.П., Бойко Л.І., Ткачук Л.П.</i> Інтродукція видів роду <i>Pittosporum</i> Banks et Soland. ex Gaertn. в захищений ґрунт Донецького і Криворізького ботанічних садів НАН України.....	66
<i>Павлова М.О.</i> Аналіз успішності інтродукції декоративних цибулинних геофітів природної флори у Донецькому ботанічному саду НАН України.....	79
<i>Суслова О.П.</i> Інтродукція та перспективи використання у зеленому будівництві <i>Magnolia kobus</i> DC. на південному сході України.....	83
<i>Меженський В.М.</i> Вивчення морфометричних параметрів плодів видів роду <i>Berberis</i> L., інтродукованих у Донбасі.....	87
<i>Горлачова З.С.</i> Морфологічні особливості структури пагонів видів роду <i>Physalis</i> L.	91
<i>Довбиш Н.Ф., Хархота Л.В.</i> Порівняльне дослідження ризогенезу живців малопоширених видів та культиварів деревних рослин у Донбасі.....	98
<i>Попова Л.В., Бутюгин О.В.</i> Вплив гуматів на ризогенез деяких видів роду <i>Sedum</i> L. (Crassulaceae DC.)...	103
<i>Дацько О.М., Винага Д.А.</i> Застосування трансплантації в інтродукції деяких видів родів <i>Sorbus</i> L. та <i>Quercus</i> L. в умовах південного сходу України.....	108
<i>Пірко І.Ф.</i> Інтродукція <i>Dendrathera zavadskii</i> (Herb.) Tzvel. в умовах Донецького ботанічного саду НАН України.....	112
<i>Кудіна Г.О.</i> Хімічні мутагени в селекції квітково-декоративних рослин.....	116
<i>Крохмаль І.І.</i> Формоутворення при хімічному мутагенезі у лілейника гібридного.....	121
<i>Пугачова А.Ю.</i> До сортооцінки гібридних лілій.....	130
<i>Кустова О.К.</i> Селекція <i>Ocimum basilicum</i> L. в Донецькому ботанічному саду НАН України.....	136
<i>Мітіна Л.В.</i> Перспективні декоративно-ягідні селекційні форми видів роду <i>Berberis</i> L. у Донецькому ботанічному саду НАН України.....	144
<i>Глухов О.З., Птиця В.В.</i> Основні методичні підходи до реінтродукції рослин на південному сході України.....	148
<i>Остапко В.М., Муленкова О.Г.</i> Флористична репрезентативність об'єктів природно-заповідного фонду в Донецькій області.....	157
<i>Шакула О.О.</i> Еколого-флороценотична характеристика місцезростань <i>Achillea glaberrima</i> Klokov у заповіднику “Кам'яні могили”.....	165
<i>Остапко В.М., Гнатюк Н.Ю.</i> Біоморфологічна структура флори регіонального ландшафтного парку “Донецький кряж”.....	174
<i>Коршиков І.І., Терлига Н.С., Великоридько Т.И., Бичков С.А., Чемерис О.В.</i> Визначення філогенетичних взаємозв'язків між <i>Pinus pallasiana</i> D.Don та <i>Pinus nigra</i> Arnold var. <i>austriaca</i> Hüss за їх морфологічною та алозимною мінливістю.....	180
<i>Мудрик О.А., Приваліхін С.М., Пірко Н.М., Політов Д.В.</i> Генетична мінливість материнських дерев і зародків їх насіння у різновисотних популяціях <i>Picea abies</i> (L.) Karst. в Українських Карпатах..	187
<i>Демкович А.Є.</i> Генетична мінливість плюсових дерев і насінневого потомства сосни звичайної....	193
<i>Поляков О.К., Торохова О.М.</i> Динаміка родючості ґрунту у колекційних насадженнях Донецького ботанічного саду НАН України.....	199
<i>Бондаренко-Борисова І.В., Дерев'янська Г.Г., Болтовська О.В., Сигарьова Д.Д.</i> Галова нематода і боротьба з нею у захищеному ґрунті Донецького ботанічного саду НАН України.....	204

CONTENTS

<i>Glukhov A.Z., Kharkhota A.I.</i> Present-day conception of industry botany development.....	3
<i>Zhukov S.P.</i> On the possibility of phytocoenoses development regulation in Donbass technogenic ecotopes on the base of succession approach.....	15
<i>Bashkatov V.G.</i> Scientific prerequisites of working out of schemes of coal mine rock dump greenery planting in Donbass.....	21
<i>Hnativ P.S., Korshykov I.I.</i> Soil heavy metal accumulation and leave ash content in L'viv arboreal plantations.....	28
<i>Vinogradova Ye.N.</i> Peroxydase activity in cells of <i>Fraxinus lanceolata</i> Borkh. and <i>Acer pseudoplatanus</i> L. leaves in connection with their tolerance to coke-chemical plant emissions.....	35
<i>Hlukhov O.Z., Shevchuk O.M., Kokhan T.P.</i> Theoretical approaches to model framing of multispecies fodder agrophytocoenoses in the south-east of Ukraine.....	41
<i>Ostapko I.N.</i> Chrome ions influence on sprouts of some plant species and varieties being used in Donbass fodder production.....	48
<i>Boyko A.V.</i> Assessment of anthropotolerance of <i>Artemisia</i> L. species growing in Ukraine.....	55
<i>Chorna G.A.</i> The peculiarity of hydrophytes and helophytes diaspors distribution in dependent of synanthropic problem.....	60
<i>Gornitskaya I.P., Boyko L.I., Tkachuk L.P.</i> Introduction of the genus <i>Pittosporum</i> Banks et Soland. ex Gaertn. species in the conservatories of the Donetsk and Krivoy Rog Botanical Gardens of the National Academy of Sciences of Ukraine.....	66
<i>Pavlova M.A.</i> Analysis of introduction successfulness of natural flora ornamental bulb geophytes in the Donetsk Botanical Gardens of the National Academy of Sciences of Ukraine.....	79
<i>Suslova Ye.P.</i> Introduction and perspectives of <i>Magnolia kobus</i> DC. using in amenity planting of the Ukrainian south-east.....	83
<i>Mezhenskiy V.M.</i> Study of morphometric parameters of the genus <i>Berberis</i> L. species introduced to Donbass..	87
<i>Gorlacheva Z.S.</i> Morphological peculiarities of bine structure of the genus <i>Physalis</i> L. species.....	91
<i>Dovbysh N.F., Kharkhota L.V.</i> Cutting rhizogeny comparative research of less-common species and cultivars of arboreal plants in Donbass.....	98
<i>Popova L.V., Butyugin A.V.</i> Humate impact on rhizogenesis ability of some species of the genus <i>Sedum</i> L. (Crassulaceae DC.).....	103
<i>Dats'ko A.M., Vynaga D.A.</i> Transplantation applying when introducing some <i>Sorbus</i> L. and <i>Quercus</i> L. species under conditions of the south-east of Ukraine.....	108
<i>Pirko I.F.</i> Introduction of <i>Dendranthema zawadskii</i> (Herb.) Tzvel. under conditions of the Donetsk Botanical Gardens of the National Academy of Sciences of Ukraine.....	112
<i>Kudina G.A.</i> Chemical mutagens in flower-ornamental plant selection.....	116
<i>Krokhmal' I.I.</i> Morphogenesis of daylily <i>Heemerocallis hybrid</i> under chemical mutagenesis.....	121
<i>Pugacheva A.Yu.</i> To hybrid lily sort assessment.....	130
<i>Kustova O.K.</i> Selection of <i>Ocimum basilicum</i> L. in the Donetsk Botanical Gardens of the National Academy of Sciences of Ukraine.....	136
<i>Mitina L.V.</i> Perspective decorative-baccate selection forms of <i>Berberis</i> L. species in the Donetsk Botanical Gardens of the National Academy of Sciences of Ukraine.....	144
<i>Hlukhov O.Z., Pitysia V.V.</i> Basic methodic approaches to plant species reintroduction in the south-east of Ukraine.....	148
<i>Ostapko V.M., Mulenkova Ye.G.</i> Floristic representativeness of natural reserve fund objects in Donetsk region.....	157
<i>Shakula O.A.</i> Ecology and phytocoenotic characteristics of <i>Achillea glaberrima</i> Klokov localities at the "Kamennye Mogily" natural reserve.....	165
<i>Ostapko V.M., Gnatyuk N.Ju.</i> Biomorphological flora structure of the regional landscape park «Donetskiy Kryazh».....	174
<i>Korshykov I.I., Terlyha N.S., Velykoryd'ko T.I., Bychkov S.A., Chemeris O.V.</i> Determining of phylogenetic correlations between <i>Pinus pallasiana</i> D. Don and <i>Pinus nigra</i> Arnold var. <i>austriaca</i> Höss on their morphological and allozymous variability.....	180
<i>Mudryk O.A., Pryvalikhin S.M., Pirko N.M., Politov D.V.</i> Genetic variation of maternal trees and their seed embryos in the <i>Picea abies</i> (L.) Karst. populations of various height in the Ukrainian Carpathians..	187
<i>Demkovich A.E.</i> Genetic variation of scotch pine plus-trees and their seed embryos.....	193
<i>Polyakov A.K., Torokhova O.N.</i> Dynamics of soil fertility in collection stands of the Donetsk Botanical Gardens of the National Academy of Sciences of Ukraine.....	199
<i>Bondarenko-Borisova I.V., Derevyanskaya A.G., Boltovskaya E.V., Sigaryova D.D.</i> Root-knot nematode and its control at the conservatories of the Donetsk Botanical Gardens of the National Academy of Sciences of Ukraine.....	204